

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΜΕΙΖΩΝ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 22 Απριλίου 2015, με την εξής σύνθεση : Νικόλαος Αγγελάρας, Πρόεδρος, Ιωάννης Σαρμάς, Σωτηρία Ντούνη, Χρυσούλα Καραμαδούκη και Άννα Λιγωμένου, Αντιπρόεδροι, Κωνσταντίνος Κωστόπουλος, Βασιλική Ανδρεοπούλου, Σταμάτιος Πουλής, Δημήτριος Πέππας, Αγγελική Μυλωνά, Χριστίνα Ρασσιά, Βιργινία Σκεύη, Αγγελική Μαυρουδή, Αγγελική Πανουτσακοπούλου, Δημήτριος Τσακανίκας και Βασιλική Προβίδη, Σύμβουλοι. Επίσης μετείχαν οι Σύμβουλοι Θεολογία Γναρδέλλη, Κωνσταντίνος Εφεντάκης, Βασιλική Σοφιανού και Δέσποινα Τζούμα, ως αναπληρωματικά μέλη. Γραμματέας η Ελένη Αυγουστόγλου.

Γενικός Επίτροπος Επικρατείας: Μιχαήλ Ζυμής.

Για να δικάσει τις από 6.3.2013 (αριθμ. κατάθ. .../2013) και 7.3.2013 (αριθμ. κατάθ. .../2013) αντίθετες αιτήσεις :

Α. Του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Πρόνοιας Απασχολούμενων στα Σώματα Ασφαλείας» που εδρεύει στην Αθήνα (οδός Βερανζέρου, αρ. 48) και εκπροσωπείται νόμιμα, το οποίο παραστάθηκε δια του πληρεξουσίου δικηγόρου του Σπύρου Παπαϊωάννου (Α.Μ. Δ.Σ.Α. 9514),

Κατά του Ελληνικού Δημοσίου, νομίμως εκπροσωπούμενου από τον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε δια του Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Κωνσταντίνου Παπαγεωργίου, και

Β. Του Ελληνικού Δημοσίου, νομίμως εκπροσωπούμενου από τον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε δια του Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Κωνσταντίνου Παπαγεωργίου,

Κατά του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Πρόνοιας Απασχολούμενων στα Σώματα Ασφαλείας» που εδρεύει στην Αθήνα και εκπροσωπείται νόμιμα, το οποίο παραστάθηκε δια του πληρεξουσίου δικηγόρου του Σπύρου Παπαϊωάννου (Α.Μ. Δ.Σ.Α. 9514).

Με τις αιτήσεις αυτές επιδιώκεται, κατά το μέτρο της έκτασης της ήττας εκάστου αιτούντος, η αναίρεση της 3483/2012 απόφασης του V Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε το Δικαστήριο άκουσε:

Τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης και Πρόνοιας Απασχολούμενων στα Σώματα Ασφαλείας, ο οποίος ζήτησε

να γίνει δεκτή η αίτηση αναίρεσής του και να απορριφθεί η αίτηση αναίρεσης του Ελληνικού Δημοσίου.

Τον Πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους που ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση αναίρεσης του Ελληνικού Δημοσίου και να απορριφθεί η αίτηση του Ταμείου.

Το Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος πρότεινε την απόρριψη των αιτήσεων αναίρεσης.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη με παρόντα τα τακτικά μέλη που έλαβαν μέρος στη συζήτηση της υπόθεσης, εκτός από τον Πρόεδρο Νικόλαο Αγγελάρα και τη Σύμβουλο Χριστίνα Ρασσιά, που αποχώρησαν από την υπηρεσία λόγω ορίου ηλικίας, πλην όμως εγκύρως λαμβάνεται η απόφαση του Δικαστηρίου κατά την παρούσα διάσκεψη χωρίς την παρουσία τους, καθώς και την Αντιπρόεδρο Άννα Λιγωμένου και το Σύμβουλο Δημήτριο Πέππα, που είχαν κώλυμα (άρθρα 11 παρ. 2 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013 και 78 παρ. 2 του π.δ. 1225/1981). Για τη νόμιμη συγκρότηση της Ελάσσονος Ολομέλειας, στη διάσκεψη μετείχε επίσης η Σύμβουλος Θεολογία Γναρδέλλη (αναπληρωματικό μέλος).

**Άκουσε την εισήγηση της Συμβούλου Βιργινίας Σκεύη και
Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφθηκε κατά το νόμο**

1. Με τις υπό κρίση αντίθετες αιτήσεις των αναιρεσιόντων, όπως η πρώτη εξ αυτών αναπτύσσεται στο νομίμως κατατεθέν στις 27.4.2015 υπόμνημα, ζητείται, κατά το μέτρο της έκτασης της ήττας εκάστου των αναιρεσιόντων (βλ. κατωτέρω σκ. 4), η αναίρεση της 3483/2012 απόφασης του V Τμήματος. Με την απόφαση αυτή έγινε εν μέρει δεκτή η από 14.5.2004 αγωγή αποζημίωσης, κατ' άρθρο 105 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα (εφεξής ΕισΝΑΚ), του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Ταμείο Αρωγής Αστυνομικών» (Τ.Α.ΑΣ.), καθολικός διάδοχος του οποίου (βλ. άρθρα 94 και 103 του ν. 3655/2008, Α' 58) είναι το ήδη αναιρεσείον «Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Πρόνοιας Απασχολουμένων στα Σώματα Ασφαλείας» (Τ.Ε.Α.Π.Α.Σ.Α.).

2. Με την από 14.5.2004 αγωγή, η οποία με την .../2010 απόφαση του 15^{ου} Τριμελούς Τμήματος του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθήνας παραπέμφθηκε προς εκδίκαση στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ως κατά δικαιοδοσία αρμόδιο για να αποφανθεί επ' αυτής Δικαστήριο, το Ταμείο Αρωγής Αστυνομικών ζήτησε την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη από τη μη απόδοση σ' αυτό του αντιτίμου του ενσήμου που είχε διαθέσει σε υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας. Κατά το ενάγον Ταμείο, η ζημία αυτή προκλήθηκε από παράνομες ενέργειες οργάνων της Ελληνικής

Αστυνομίας, ήτοι του εναγομένου Ελληνικού Δημοσίου, που έλαβαν χώρα κατά τη διαχείριση του ενσήμου στις υπηρεσίες της και συνδέονται με τη δημιουργία ισόποσων με την επικαλούμενη ζημία του ελλειμμάτων στη διαχείριση του ενσήμου.

3. Η επίδικη διαφορά που αφορά επιδίκαση αποζημίωσης για ζημία της οποίας υποκείμενη αιτία είναι η ύπαρξη διαχειριστικών ελλειμμάτων δημοσίων υπολόγων, όπως είναι το προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας που διαχειρίζεται το αναφερθέν στην προηγούμενη σκέψη ένσημο (βλ. και κατωτέρω σκ. 14), αρμοδίως εκδικάζεται κατά το άρθρο 98 παρ. 1 περ. γ' και στ' του Συντάγματος από το Ελεγκτικό Συνέδριο, στην αποκλειστική δικαιοδοσία του οποίου υπάγονται οι πάσης φύσεως διαφορές που ανακύπτουν από τον έλεγχο λογαριασμών δημοσίων υπολόγων.

4. Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, η κριθείσα αγωγή (α') απορρίφθηκε κατά το μέρος που αφορούσε στην αποκατάσταση της ζημίας του ενάγοντος Ταμείου λόγω μη απόδοσης του αντιτίμου της ανάλωσης ενσήμου από το Τμήμα Τροχαίας ... και το Αστυνομικό Τμήμα ..., με την αιτιολογία ότι τα ελλείμματα στις προαναφερόμενες υπηρεσίες ήταν εικονικά και για το λόγο αυτό δεν στοιχειοθετήθηκε η αντίστοιχη ζημία του ενάγοντος (μέρος της απόφασης που πλήττεται με την αίτηση αναιρέσεως του Ταμείου), (β') έγινε δεκτή κατά το μέρος που αφορούσε στην αποκατάσταση της ζημίας του ενάγοντος Ταμείου εξαιτίας παράνομων ενεργειών οργάνων της Ελληνικής Αστυνομίας (αστυνομικών και πολιτικών υπαλλήλων), οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία ισόποσου ελλείμματος στη διαχείριση ενσήμου στο Αστυνομικό Τμήμα ... και υποχρεώθηκε το εναγόμενο Ελληνικό Δημόσιο να καταβάλει στο ενάγον Ταμείο το ποσό των 80.135,00 ευρώ νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής, το οποίο αντιστοιχούσε στην αξία αναλωθέντος ενσήμου που δεν αποδόθηκε στο Ταμείο (μέρος της απόφασης που πλήττεται με την αίτηση αναιρέσεως του Ελληνικού Δημοσίου).

5. Οι υπό κρίση αιτήσεις κατά της ίδιας απόφασης, για τις οποίες δεν απαιτείται κατά νόμο η καταβολή παραβόλου (βλ. άρθρ. 61 παρ. 1 και 117 του π.δ. 1225/1981, 73 παρ. 1 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013 και 28 παρ. 4 του ν. 2579/1998), πρέπει να συνεκδικαστούν λόγω συνάφειας εφόσον με τον τρόπο αυτό εξυπηρετείται η ασφαλέστερη διάγνωση και ταχύτερη εκδίκαση των υποθέσεων.

6. Οι αιτήσεις έχουν ασκηθεί νομοτύπως και εμπροθέσμως, είναι τυπικώς δεκτές, και πρέπει να ερευνηθούν περαιτέρω ως προς το παραδεκτό και βάσιμο των λόγων αυτών.

7. Με τον μοναδικό του λόγο αναιρέσεως, το διάδικο Ταμείο προβάλλει ότι κατά πλημμελή εφαρμογή άλλως εσφαλμένη ερμηνεία των διατάξεων των άρθρων 16 του ν. 1481/1984 και 105 του ΕισΝΑΚ απορρίφθηκε εν μέρει η αγωγή του Ταμείου για τη ζημία αυτού που αντιστοιχούσε στα ελλείμματα που διαπιστώθηκαν στο Τμήμα Τροχαίας ... και στο Αστυνομικό Τμήμα, καθόσον, όπως προέκυπτε από τα στοιχεία του «Πρακτικού Τελικής Καταμέτρησης Ενσήμου», τα επίμαχα ελλείμματα ήταν πραγματικά, οι δε εικονικές χρεώσεις ενσήμου δεν ταυτίζονται εννοιολογικώς με ανύπαρκτες αλλά με παράτυπες χρεώσεις, σε κάθε δε περίπτωση, ακόμα και εάν τα ελλείμματα δεν ταυτοποιούνται με εκείνα των ως άνω Τμημάτων της Ελληνικής Αστυνομίας, εξακολουθούν να συνιστούν πραγματικά ελλείμματα στη διαχείριση ενσήμου της Ελληνικής Αστυνομίας, τα οποία προκλήθηκαν από τα όργανα του αναιρεσίβλητου Ελληνικού Δημοσίου.

8. Με τη συνεκδικαζόμενη αίτηση αναιρέσεως αυτού, το Ελληνικό Δημόσιο προβάλλει τους εξής τρεις λόγους αναιρέσεως: (α') Κατ' εσφαλμένη ερμηνεία των διατάξεων του άρθρου 105 του ΕισΝΑΚ, 56 του ν. 2362/1995, 16 παρ. 1 και 2 του ν. 1481/1984 και των συναφών διατάξεων του β.δ/τος της 15.5.1959, δέχτηκε η αναιρεσιβαλλομένη ότι από την ελλειμματική διαχείριση του ενσήμου προκαλείται ζημία εις βάρος του Ταμείου ενώ κατ' ορθή ερμηνεία των ανωτέρω διατάξεων θα έπρεπε να γίνει δεκτό ότι τα ένσημα και το προϊόν ανάλωσής τους ανήκουν στο Δημόσιο. (β') Κατά παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας υπό την ειδικότερη μορφή της πλημμελούς αιτιολογίας δέχθηκε η αναιρεσιβαλλομένη ότι οι παράνομες ενέργειες των οργάνων της Ελληνικής Αστυνομίας τελέστηκαν εντός του κύκλου των υπηρεσιακών και διαχειριστικών τους καθηκόντων και συνετέλεσαν αιτιωδώς στην πρόκληση της ζημίας του Ταμείου. (γ') Κατά πλημμελή εφαρμογή των περί παραγραφής διατάξεων έγινε δεκτό ότι το Ταμείο έλαβε γνώση της ζημίας το έτος 2000 με αποτέλεσμα η ασκηθείσα το έτος 2004 αγωγή του να μη θεωρηθεί παραγεγραμμένη.

9. Στο άρθρο 105 του ΕισΝΑΚ ορίζεται: «Για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων του δημοσίου κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας που τους έχει ανατεθεί, το δημόσιο ενέχεται σε αποζημίωση, εκτός αν η πράξη ή η παράλειψη έγινε κατά παράβαση διάταξης που υπάρχει για χάρη του γενικού συμφέροντος. ...». Περαιτέρω, ο Κώδικας Δημοσίου Λογιστικού (ν. 2362/1995, Α' 247), ο οποίος είναι εφαρμοστέος εν προκειμένω, στη μεν παρ. 1 του άρθρου 90 ορίζει ότι «[ο]ποιαδήποτε απαίτηση κατά του Δημοσίου παραγράφεται μετά πενταετία, εφόσον από άλλη γενική ή ειδική διάταξη δεν ορίζεται βραχύτερος χρόνος παραγραφής αυτής», στη δε διάταξη του άρθρου 91 ότι «[ε]πιφυλασσομένης κάθε άλλης ειδικής διατάξεως του παρόντος η παραγραφή οποιασδήποτε απαιτήσεως

κατά του Δημοσίου αρχίζει από το τέλος του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο γεννήθηκε και ήταν δυνατή η δικαστική επιδίωξη αυτής (...)).

10. Κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 105 του ΕισΝΑΚ, δημιουργείται ευθύνη του Δημοσίου προς αποζημίωση από παράνομες πράξεις ή παραλείψεις ή υλικές ενέργειες των οργάνων του, στα οποία περιλαμβάνονται και οι ανήκοντες στο αστυνομικό ή πολιτικό προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας, εφόσον αυτές τελούνται κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας που τους έχει ανατεθεί, τελούν σε συνάρτηση με την αποστολή, λειτουργία της δημόσιας υπηρεσίας όπου υπηρετούν και τα συναφή υπηρεσιακά τους καθήκοντα, όπως προσδιορίζονται από τις οικείες οργανικές διατάξεις, τους σχετικούς κανονισμούς, εγκυκλίους και οδηγίες καθώς και την αρχή της καλής λειτουργίας των υπηρεσιών του Δημοσίου, και δεν συνδέονται με τη διαχείριση της ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου ούτε οφείλονται σε προσωπικό πταίσμα των οργάνων του που ενήργησαν εκτός του κύκλου των υπηρεσιακών τους καθηκόντων. Ευθύνη του Δημοσίου δημιουργείται συνεπώς και όταν οι πράξεις, παραλείψεις ή υλικές ενέργειες των οργάνων του τελούνται κατά κατάχρηση της υπηρεσίας που τους έχει ανατεθεί, η οποία στοιχειοθετείται όταν η ζημιογόνος πράξη τελείται καθ' υπέρβαση των ανατεθειμένων καθηκόντων ή επ' ευκαιρία ή με αφορμή την υπηρεσία, αλλά κατά παράβαση των διαταγών ή εντολών που έχουν δοθεί και τελεί σε εσωτερική αιτιώδη συνάφεια προς την εκτέλεση της υπηρεσίας. Περαιτέρω, για τη θεμελίωση της ευθύνης απαιτείται η επίκληση και απόδειξη συγκεκριμένης ζημίας, καθώς και αιτιώδους σύνδεσμος μεταξύ της παράνομης πράξεως ή παραλείψεως ή της υλικής ενέργειας ή παραλείψεως αυτής και της επελθούσας ζημίας. Αιτιώδης δε σύνδεσμος υφίσταται όταν, σύμφωνα με τα διδάγματα της κοινής πείρας, η φερόμενη ως ζημιογόνος πράξη ή παράλειψη ή υλική ενέργεια ή παράλειψη αυτής, κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων και εν όψει των ειδικών συνθηκών της συγκεκριμένης περίπτωσης, ήταν επαρκώς ικανή, ήτοι πρόσφορη, να επιφέρει το ζημιογόνο αποτέλεσμα. Εάν συντρέχουν σωρευτικώς οι ανωτέρω προϋποθέσεις της ευθύνης προς αποζημίωση, το Δημόσιο υποχρεούται να αποκαταστήσει στον ζημιωθέντα την κατά τα ανωτέρω ζημία που αυτός υπέστη στην περιουσία του λόγω μείωσης αυτής (θετική ζημία) ή μη αύξησής της (αποθετική ζημία). Εξ άλλου, η αξίωση του ζημιωθέντος από παράνομη πράξη ή παράλειψη οργάνων του Δημοσίου υπόκειται σε πενταετή παραγραφή, η οποία αρχίζει από το τέλος του οικονομικού έτους, εντός του οποίου γεννήθηκε η αξίωση και κατέστη δυνατή η δικαστική της επιδίωξη.

11. Ο ν. 1884/1990 (ΦΕΚ Α' 81) ορίζει στο άρθρο 38: «1. Καθιερώνεται ένσημο με την ονομασία «ΕΝΣΗΜΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ». ... 4. Η προμήθεια του ενσήμου και η διαχείρισή του ανατίθεται στο Ταμείο Αρωγής Αξιωματικών της πρώην Χωροφυλακής

(Τ.Α.Α.Χ.). Τα έξοδα διοίκησης και διαχείρισης του ενσήμου καθορίζονται με αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου του παραπάνω ταμείου ... Στο τέλος κάθε οικονομικού έτους το καθαρό προϊόν από την είσπραξη του ενσήμου αυτού, μετά την αφαίρεση των εξόδων διοίκησης και διαχείρισης, περιέρχεται στους εξής ασφαλιστικούς φορείς των πρώην Σωμάτων Ασφαλείας. Στο Ταμείο Αρωγής Οπλιτών Χωροφυλακής (Τ.Α.Ο.Χ.), στο Ταμείο Αρωγής Αξιωματικών Χωροφυλακής (Τ.Α.Α.Χ.) και στο Επικουρικό Ταμείο Υπαλλήλων Αστυνομίας Πόλεων (Ε.Τ.Υ.Α.Π.). 5. Ο καταμερισμός του καθαρού προϊόντος από την είσπραξη του ενσήμου γίνεται κατά ποσοστό 68 στα εκατό στα δικαιούχα ταμεία της πρώην Χωροφυλακής (Τ.Α.Ο.Χ.-Τ.Α.Α.Χ.) και κατά ποσοστό 32 στα εκατό στο δικαιούχο ταμείο της πρώην Αστυνομίας Πόλεων. Το ποσό που αντιστοιχεί στο ποσοστό 68 στα εκατό επιμερίζεται περαιτέρω στα Τ.Α.Ο.Χ. και Τ.Α.Α.Χ. κατά τέσσερα πέμπτα και ένα πέμπτο αντίστοιχα. ... ».

12. Με την ανωτέρω διάταξη καθιερώθηκε το ένσημο της Ελληνικής Αστυνομίας ως κοινωνικός πόρος του Ταμείου Αρωγής Οπλιτών Χωροφυλακής (Τ.Α.Ο.Χ.), του Ταμείου Αρωγής Αξιωματικών Χωροφυλακής (Τ.Α.Α.Χ.) και του Επικουρικού Ταμείου Υπαλλήλων Αστυνομίας Πόλεων (Ε.Τ.Υ.Α.Π.) υπέρ των ασφαλισμένων σ' αυτά, ανατέθηκε δε η προμήθεια και η διαχείρισή του (υπό την έννοια της εκκαθάρισης και περιέλευσης ως εσόδου στα Ταμεία του καθαρού προϊόντος που προκύπτει από την ανάλωσή του) στο δεύτερο από τα ως άνω Ταμεία (Τ.Α.Α.Χ.), το οποίο στη συνέχεια σύμφωνα με το άρθρο 27 του ν. 2676/1999 (ΦΕΚ Α' 1) συγχωνεύτηκε και ενοποιήθηκε με το πρώτο (Τ.Α.Ο.Χ.) στο Ταμείο Αρωγής Αστυνομικών (Τ.Α.ΑΣ.), καθολικός διάδοχος του οποίου είναι, σύμφωνα με τα άρθρα 94 και 103 του ν. 3655/2008, το (ήδη αναιρεσιδόν) Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Πρόνοιας Απασχολουμένων στα Σώματα Ασφαλείας (Τ.Ε.Α.Π.Α.Σ.Α.).

13. Όπως αναφέρεται στην αναιρεσιβαλλομένη (βλ. σκ. ΙΙΙ.Β αυτής), η διαδικασία διακίνησης του ως άνω ενσήμου καθορίστηκε με τις εγκυκλίους 8015/6/8γ/10.12.1990 και 8015/3/57-τη/25.11.1999 του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης ως ακολούθως: Όλες οι υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας μέχρι επιπέδου Αστυνομικού Τμήματος μπορούν να διαχειρίζονται το ένσημο αυτής, ο ειδικότερος όμως καθορισμός τούτων, καθώς και της ποσότητας των ενσήμων που θα διαχειρίζεται κάθε υπηρεσία (με μέριμνα για την ύπαρξη αποθέματος προς κάλυψη αναγκών τριών τουλάχιστον μηνών) γίνεται από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματικού του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, η οποία ενημερώνει το Τ.Α.ΑΣ. και του δίνει εντολή για χορήγηση συγκεκριμένης ποσότητας ενσήμων σε κάθε υπηρεσία. Η αποστολή δε των ενσήμων προς τις υπηρεσίες γίνεται απευθείας από το Τ.Α.ΑΣ.. Ειδικότερα, οι υπηρεσίες του Νομού Αττικής το

πρώτο πενθήμερο κάθε μήνα και εφόσον ειδοποιηθούν προηγουμένως από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματικού με σχετικό πίνακα ενσήμου παραλαμβάνουν τα ένσημα απευθείας από το Τ.Α.ΑΣ., διαθέτοντας προς τούτο έναν υπάλληλό τους, ο οποίος υπογράφει στο αντίστοιχο βιβλίο παραλαβής του Ταμείου. Η οριστική παραλαβή των ενσήμων από κάθε υπηρεσία γίνεται από τριμελή επιτροπή, στην οποία μετέχει και ο Διοικητής της και η οποία κάνει καταμέτρηση των ενσήμων και συντάσσει σχετική πράξη στο έγγραφο αποστολής τους, ενημερώνει δε το Τ.Α.ΑΣ. για την ακριβή ποσότητα των αποστελλομένων ενσήμων. Σχετικά με το ποσό που προέρχεται από την ανάλωση του ενσήμου, αρχικά προβλεπόταν ότι περιέρχονταν στις Διοικήσεις Αξιοματικού και κρατούνταν από αυτές, η δε Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματικού εξέπιπτε το κρατούμενο ποσό με τους μισθοδοτικούς πίνακες του επόμενου μήνα και μεριμνούσε για την απόδοσή του στο Ταμείο, με την έκδοση σχετικής επιταγής, το ταχύτερο δυνατό. Κατόπιν της συγχώνευσης, κατά τα ανωτέρω, του Τ.Α.Α.Χ. και του Τ.Α.Ο.Χ. στο αρχικώς ενάγον Ταμείο (Τ.Α.ΑΣ.) και λόγω της εφαρμογής, από το μήνα Απρίλιο του έτους 1999, του συστήματος ΔΙΑΣ για την απευθείας πληρωμή της μισθοδοσίας του προσωπικού της αστυνομίας μέσω του τραπεζικού συστήματος και όχι πλέον από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματικού, ορίσθηκε ότι τα έσοδα από τη μηνιαία ανάλωση του ενσήμου κατατίθενται με ευθύνη του Διοικητή και του υπόλογου διαχειριστή κάθε υπηρεσίας σε ειδικό λογαριασμό του Τ.Α.ΑΣ. στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδας. Στο δε σχετικό τραπεζικό παραστατικό κατάθεσης (γραμμάτιο είσπραξης) αναγράφεται ως υπόχρεος καταθέτης η συγκεκριμένη αστυνομική υπηρεσία, και όχι ο υπόλογος. Οι αστυνομικές υπηρεσίες που διαχειρίζονται ένσημα αποστέλλουν στη Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματικού αντίγραφο του παραστατικού αυτού και γνωστοποιούν σ' αυτήν, με σχετική αναφορά τους, τη μηνιαία ανάλωση ενσήμου. Η παρακολούθηση της κίνησης του ενσήμου γίνεται από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματικού τόσο κάθε μήνα με τους σχετικά καταρτιζόμενους πίνακες, όσο και στο τέλος του έτους, η δε χρέωση και αποχρέωση των ενσήμων γίνεται από τη Διεύθυνση Πληροφορικής του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, στην οποία αποστέλλονται όλα τα έγγραφα διακίνησης του ενσήμου (εντολές χορήγησης, αναφορές ανάλωσης, παραστατικά κατάθεσης) και η οποία συντάσσει και αποστέλλει σε κάθε υπηρεσία μηχανογραφικό πίνακα ενσήμων, όπου εμφανίζεται η χρέωση και αποχρέωσή τους.

14. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 52 του β.δ/τος της 15.5.1959 «Κανονισμός Οικονομικής Υπηρεσίας Χωροφυλακής» (ΦΕΚ Α' 151), όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 του β.δ/τος 183 της 5.3.1968 (ΦΕΚ Α' 55), ορίζεται: «Οι αξιωματικοί, ανθυπασπισταί, υπαξιωματικοί και χωροφύλακες καθίστανται δημόσιοι υπόλογοι εις πάσαν περίπτωση διαχειρίσεως υπ' αυτών χρημάτων και υλικού του δημοσίου κατόπιν

αποφάσεως του Υπουργού, διαταγής εγγράφου ή προφορικής των προϊσταμένων των και κείμενης διατάξεως Νόμου ή Κανονισμού (...), ενώ στην παράγραφο 3 του ιδίου ως άνω άρθρου, ορίζεται: «Πας αξιωματικός, ανθυπασιπιστής, υπαξιωματικός ή χωροφύλαξ εις την διάθεσιν του οποίου ετέθησαν μονίμως ή προσωραίως χρήματα ή υλικά του δημοσίου, υποχρεούται εις απόδοσιν λογαριασμού της διαχειρίσεώς του και εις αποκατάστασιν πάσης ζημίας, ήν υπέστη το Δημόσιον εκ πράξεως ή παραλείψεως τούτου, παρανόμως ή αντικανονικώς ενεργηθείσης». Περαιτέρω, στο άρθρο 16 του ν. 1481/1984 «Οργανισμός Υπουργείου Δημόσιας Τάξης» (ΦΕΚ Α' 152), υπό τον τίτλο «Δημόσιοι Υπόλογοι», ορίζεται: «1. Όσοι από το προσωπικό του Υπουργείου εκτελούν με οποιοδήποτε τρόπο καθήκοντα εκκαθαριστή αποδοχών ή δαπανών ή διαχειριστή χρημάτων ή άλλων αξιών ή υλικού είναι δημόσιοι υπόλογοι και λογοδοτούν σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου για το δημόσιο λογιστικό, που διέπουν τους δημόσιους υπόλογους. 2. Τα ένσημα, χρήματα παρασκευής συσσιτίου, τα είδη και υλικά των πρατηρίων και λεσχών και οι εισπράξεις τους θεωρούνται κατά τη διαχείρισή τους ότι ανήκουν στο Δημόσιο και όσοι τα διαχειρίζονται είναι Δημόσιοι υπόλογοι».

15. Εξ άλλου, στο άρθρο 54 παρ. 1 του ν. 2362/1995 «Περί Δημοσίου Λογιστικού, ελέγχου των δαπανών του Κράτους και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 247), ορίζεται: «1. Δημόσιος υπόλογος είναι όποιος διαχειρίζεται, έστω και χωρίς νόμιμη εξουσιοδότηση, χρήματα, αξίες ή υλικό που ανήκουν στο Δημόσιο ή σε Ν.Π.Δ.Δ., καθώς και οποιοσδήποτε άλλος θεωρείται από το νόμο δημόσιος υπόλογος ...» και στο άρθρο 56: «1. Έλλειμμα δημοσίου υπολόγου είναι οποιαδήποτε έλλειψη χρημάτων, αξιών και υλικού που διαπιστώνεται με τη νόμιμη διαδικασία στη διαχείρισή του, καθώς και οποιαδήποτε άλλη κατάσταση διαχειρίσεως που θεωρείται έλλειμμα από το νόμο ... 2. Οποιοδήποτε έλλειμμα αναπληρώνεται από τον υπόλογο μέσα σε σαράντα οκτώ (48) ώρες, διαφορετικά αυτός απομακρύνεται από τη διαχείριση αμέσως και καταλογίζεται με το ποσό του ελλείμματος που βεβαιώνεται, χωρίς αναβολή, ως δημόσιο έσοδο, λαμβάνεται δε και κάθε άλλο απαραίτητο μέτρο για την εξασφάλιση της απαιτήσεως του Δημοσίου. 10. Οι υπόλογοι είναι υπεύθυνοι για την ασφάλεια των δημοσίων χρημάτων, ενσήμων, αξιών και υλικού γενικά που κρατούν στη διαχείρισή τους, οφείλουν να τηρούν τους οικείους κανονισμούς ασφαλείας κατά την αποστολή και παραλαβή αυτών και ευθύνονται για κάθε ζημία που υφίσταται το Δημόσιο από τη μη τήρηση των ανωτέρω κανονισμών. ... [βλ. και ομοίου περιεχομένου μεταγενέστερες διατάξεις των άρθρων 150 και 152 του ήδη ισχύοντος ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 143)].

16. Από το συνδυασμό των διατάξεων που αναφέρθηκαν στις σκέψεις 11, 12, 14 και 15 της παρούσας σε συνδυασμό και με τα αναφερόμενα στη σκέψη 13 το Δικαστήριο συνάγει τα εξής: Το ένσημο της Ελληνικής Αστυνομίας διατίθεται από το Τ.Α.ΑΣ. στις υπηρεσίες αυτής με ειδική διαδικασία. Από την περιέλευσή του στις αστυνομικές υπηρεσίες, οι αξιωματικοί και υπαξιωματικοί, καθώς και το λοιπό προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας, στους οποίους έχει ανατεθεί μόνιμα ή πρόσκαιρα η διαχείρισή του, καθίστανται δημόσιοι υπόλογοι και ευθύνονται έναντι του Δημοσίου για κάθε έλλειμμα που δημιουργείται στη διαχείρισή τους από υπαίτιες πράξεις ή παραλείψεις τους, εκτός αν αποδείξουν ότι δεν τους βαρύνει οποιασδήποτε μορφής υπαιτιότητα, ούτε ελαφρά αμέλεια. Η ευθύνη τους αυτή υφίσταται μόνο έναντι του Δημοσίου, στο οποίο κατά πλάσμα του νόμου (άρθρο 16 παρ. 2 του ν. 1481/1984) «θεωρείται» ότι ανήκουν τα ένσημα μετά τη διάθεσή τους από το Τ.Α.ΑΣ. και το οποίο μπορεί να καταλογίσει υπέρ του και εις βάρος του υπολόγου το έλλειμμα. Τέτοια δυνατότητα καταλογισμού εις βάρος των οργάνων της Ελληνικής Αστυνομίας, που φέρουν την ιδιότητα του δημοσίου υπολόγου δεν προβλέπεται υπέρ του Τ.Α.ΑΣ.. Περαιτέρω, και ενόψει του ότι αποδέκτης του αντιτίμου της ανάλωσης του ενσήμου είναι το Τ.Α.ΑΣ., το οποίο στη συνέχεια το διαχειρίζεται και το διαθέτει στους δικαιούχους φορείς, η μη απόδοσή του σ' αυτό (με την κατάθεσή του από το έτος 1999 και εντεύθεν, κατά τα προεκτεθέντα, στον τραπεζικό λογαριασμό που τηρεί στην Εθνική Τράπεζα), εφόσον οφείλεται σε παράνομες πράξεις, παραλείψεις ή υλικές ενέργειες οργάνων της Ελληνικής Αστυνομίας, στοιχειοθετεί κατά το άρθρο 105 του ΕισΝΑΚ αποζημιωτική ευθύνη του Ελληνικού Δημοσίου έναντι του Τ.Α.ΑΣ., προς αποκατάσταση της ζημίας που υφίσταται εκ της μη απόδοσης του υπέρ των ασφαλισμένων του κοινωνικού πόρου. Η ευθύνη του Δημοσίου να αποκαταστήσει την εν λόγω ζημία δεν αναιρείται εκ του γεγονότος ότι κατά πλάσμα του νόμου τα ένσημα «θεωρούνται» ότι ανήκουν, καθόσον η διάταξη του άρθρου 16 παρ. 2 του ν. 1486/1984 (όπως δηλώνει και η ένταξή της στο άρθρο που ρυθμίζει την ευθύνη των δημοσίων υπολόγων) αναφέρεται στην ευθύνη των υπολόγων έναντι του Δημοσίου καθώς και τη δυνατότητα του τελευταίου να καταλογίσει εις βάρος τους το διαπιστωθέν στη διαχείρισή τους έλλειμμα. Η αποζημιωτική ευθύνη του Δημοσίου, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 105 του ΕισΝΑΚ (βλ. σκ. 10), είναι αυτοτελής και ανεξάρτητη από την καταλογιστική του αρμοδιότητα. Εάν δε ευδοκιμήσει η αγωγή αποζημίωσης, το Ελληνικό Δημόσιο έχει δικαίωμα αναγωγής κατά των οργάνων του εφόσον δεν έχει εισπράξει τα ποσά αυτά μέσω της διαδικασίας καταλογισμού σε εκτέλεση καταλογιστικής πράξης.

17. Κατόπιν των ανωτέρω, ο πρώτος λόγος αναίρεσης που προβάλλει το Ελληνικό Δημόσιο (σκέψη 8, στοιχείο α') ότι δεν

στοιχειοθετείται η αποζημιωτική του ευθύνη έναντι του ήδη αναιρεσειόντος Ταμείου αφού, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 56 του ν. 2362/1995, 52 του β.δ. της 15.5.1959 και 16 παρ. 1 και 2 του ν. 1481/1984, τα ένσημα και το προϊόν ανάλωσής τους ανήκουν στο Δημόσιο, είναι αβάσιμος και απορριπτέος, καθόσον, όπως προεκτέθηκε, οι ανωτέρω διατάξεις αναφέρονται στη δημοσιολογιστική ευθύνη των οργάνων της Ελληνικής Αστυνομίας που διαχειρίζονται το ένσημο αυτής έναντι του Ελληνικού Δημοσίου και στην αποκλειστική καταλογιστική αρμοδιότητα αυτού εις βάρος των δημοσίων υπολόγων και όχι στην αποζημιωτική ευθύνη του Δημοσίου έναντι τρίτων από τις επιζήμιες πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων του κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

18. Στην υπό κρίση υπόθεση το δικάσαν Τμήμα, αναφορικώς με τη διαχείριση του ενσήμου στο Τμήμα Τροχαίας ... και στο Αστυνομικό Τμήμα, δέχθηκε με την προσβαλλόμενη απόφασή του τα εξής: Κατόπιν διαχειριστικού ελέγχου και έκτακτης οικονομικής επιθεώρησης που διενεργήθηκαν το Νοέμβριο του έτους 2000 στο Τμήμα Τροχαίας και στο Αστυνομικό Τμήμα, όπου καθήκοντα διαχειριστή ενσήμου ασκούσαν ο Αστυνόμος Α΄ , και ο Ανθυπαστυνόμος , αντίστοιχα, διαπιστώθηκαν ελλείμματα στη διαχείριση ενσήμου της Ελληνικής Αστυνομίας. Εκ των ανωτέρω υπολόγων, ο μεν πρώτος κατέβαλε το ποσό των 27.286.000 δραχμών που αντιστοιχούσε στα φερόμενα ως ελλείποντα από τη διαχείρισή του ένσημα, το οποίο κατατέθηκε από το ως άνω Τμήμα Τροχαίας στο λογαριασμό του Τ.Α.ΑΣ. στην ... Τράπεζα της Ελλάδας, ενώ εις βάρος του δεύτερου υπολόγου καταλογίστηκε το ποσό των 16.730.900 δραχμών που συνιστούσε, σύμφωνα με τους σχετικούς πίνακες κίνησης ενσήμου της Διεύθυνσης Διαχείρισης Χρηματικού της Ελληνικής Αστυνομίας, το έλλειμμα στη διαχείρισή του. Στη συνέχεια όμως, σύμφωνα, όμως με την από 16.2.2001 έκθεση ειδικής οικονομικής επιθεώρησης στη Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματικού της Ελληνικής Αστυνομίας, τα ελλείμματα στα ανωτέρω Τμήματα αποδόθηκαν σε εικονικές χρεώσεις και αποχρεώσεις, δηλαδή σε χρέωση και αποχρέωση ενσήμων μόνο στους πίνακες κίνησης ενσήμου και στις μηχανογραφικές καταχωρήσεις, χωρίς να υφίστανται αντίστοιχα παραστατικά αποστολής ή ανάλωσης. Ειδικότερα, διαπιστώθηκε ότι ο αρμόδιος από το έτος 1990 για τα ένσημα της ΕΛ.ΑΣ. πολιτικός υπάλληλος της Διεύθυνσης Διαχείρισης Χρηματικού, εκμεταλλευόμενος την πολυπλοκότητα της διαδικασίας χρέωσης, ανάλωσης και παρακολούθησης της κίνησης του ενσήμου και την παντελή έλλειψη εποπτείας στην εκτέλεση των καθηκόντων του, ήλεγχε στην ουσία την όλη διακίνησή του και συνέτασσε επί έξι έτη (1994-2000) πλασματικούς (αναληθείς) πίνακες κίνησης ενσήμου, στους οποίους κατέγραφε εικονικές χρεώσεις και αποχρεώσεις των Αστυνομικών Τμημάτων με ένσημα. Προκειμένου δε να μη γίνονται αντιληπτές οι εικονικές αυτές χρεώσεις-αποχρεώσεις, αφού δεν υπήρχαν αντίστοιχες

αποστολές ενσήμου και αναφορές ανάλωσής του, χρησιμοποιούσε ιδιαίτερα τεχνάσματα και συγκεκριμένα έκανε εγγραφές, άλλως καταχωρήσεις, στη στήλη «ΥΠΗΡΧΑΝ», που αντιστοιχούσε στο αποθεματικό της υπηρεσίας, και όχι, σύμφωνα με την ορθή διαδικασία χρέωσης και αποχρέωσης, στις στήλες «ΕΙΣΗΧΘΗΣΑΝ» και «ΔΙΕΤΕΘΗΣΑΝ» για τις αποστολές ενσήμων και τις αναλώσεις αυτών, αντίστοιχα. Ακολούθως, διαβίβαζε τα πλασματικά αυτά στοιχεία, συνοδευόμενα με εικονικά παραστατικά, στο αρμόδιο Τμήμα της Διεύθυνσης Πληροφορικής του Υπουργείου Δημοσίας Τάξεως για τη μηχανογραφική καταχώρησή τους, κατά τη διενέργεια της οποίας παρευρισκόταν τις περισσότερες φορές και ο ίδιος και η οποία ήταν εσφαλμένη, αφού δεν ανταποκρινόταν σε πραγματικές χρεώσεις και εν γένει αληθή στοιχεία. Περαιτέρω, ο ανωτέρω υπάλληλος, κατά παράβαση των σχετικών εγκυκλίων, παραλάμβανε ο ίδιος, αντί των οικείων διαχειριστών, τα ένσημα από το Τ.Α.ΑΣ. και χορηγούσε ένσημα με ιδιόχειρες αποδείξεις του, ενώ τόσο αυτός, όσο και άλλα αρμόδια όργανα της Διεύθυνσης Διαχείρισης Χρηματικού, επέτρεπαν τη μεταφορά ενσήμων από Τμήμα σε Τμήμα - αντί δηλαδή να χρεώνεται ένα Τμήμα με ένσημα και να του αποστέλλονται απευθείας από το Τ.Α.ΑΣ., χρεωνόταν και παραλάμβανε ένσημα από το απόθεμα άλλου Τμήματος - καθώς και τη μη υποβολή από τους υπολόγους διαχειριστές των Τμημάτων της μηνιαίας αναφοράς περί την ανάλωση του ενσήμου. Διαβεβαίωνε δε τους διαχειριστές ενσήμου όποτε διαμαρτύρονταν για τις εσφαλμένες εγγραφές στα μηχανογραφημένα δελτία μηνιαίας κίνησης των ενσήμων, ότι επρόκειτο για τυπικό σφάλμα (λανθασμένη μηχανογραφική καταχώρηση) που θα διορθωνόταν με την επόμενη κατάσταση.

19. Κατόπιν των ανωτέρω, με την 801/2003 απόφαση του V Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου έγινε δεκτή η, με βάση τις διατάξεις του αδικαιολόγητου πλουτισμού, από 27.6.2001 αγωγή του κατά του Τ.Α.ΑΣ., με την αιτιολογία ότι η καταβολή από μέρους του προαναφερόμενου συνολικού ποσού των 27.286.000 δραχμών προς αναπλήρωση ισόποσου ελλείμματος στη διαχείρισή του, ήταν αχρεώστητη, καθόσον το έλλειμμα αυτό δεν ήταν πραγματικό, αλλά εικονικό, αφού τα ένσημα, τα οποία φέρονταν ότι έλειπαν από τη διαχείρισή του, δεν είχαν χρεωθεί νομότυπα σ' αυτόν, αλλά βάσει πλασματικών πινάκων και αναληθών παραστατικών, και, συνεπώς, ουδέποτε είχαν παραδοθεί σ' αυτόν. Με τη 1639/2004 απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου απορρίφθηκε η αίτηση αναίρεσης του Ταμείου κατά της απόφασης αυτής.

20. Εξ άλλου με το .../2001 βούλευμά του, το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών Αθηνών αποφάνθηκε να μη γίνει κατηγορία κατά του ανωτέρω υπολόγου για υπεξαίρεση στην υπηρεσία, με την αιτιολογία ότι δεν προέκυψαν αποχρώσεις ενδείξεις που να μπορούν να στηρίξουν την

κατηγορία αυτή, αφού «τα ένσημα τα οποία κατηγορείται ότι υπεξαίρεσε είχαν χρεωθεί στην υπηρεσία του εικονικά, και όχι πραγματικά, δεν είχαν αποσταλεί ουδέποτε στην υπηρεσία του και παραληφθεί από τον ίδιο και συνεπώς ουδέποτε τα είχε στην κατοχή του».

21. Με την 245/2004 απόφαση του V Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου ακυρώθηκε η εκδοθείσα σε βάρος του καταλογιστική πράξη με την αιτιολογία ότι το έλλειμμα δεν ήταν υπαρκτό, αλλά εικονικό, αφού τα φερόμενα ως ελλείποντα από τη διαχείριση του ως άνω υπολόγου ένσημα, δεν είχαν χρεωθεί νομότυπα σ' αυτόν, αλλά βάσει πλασματικών πινάκων και αναληθών παραστατικών και, συνεπώς, ουδέποτε είχαν παραδοθεί σ' αυτόν και περιέλθει στην κατοχή του, ώστε να θεμελιωθεί αντίστοιχη διαχειριστική ευθύνη του.

22. Με την αναιρεσιβαλλομένη απόφαση απορρίφθηκε ως αβάσιμη η αγωγή του Ταμείου κατά το μέρος που αφορούσε στη ζημία αυτού που αντιστοιχούσε στα ελλείμματα στη διαχείριση ενσήμων του Αστυνομικού Τμήματος και του Τμήματος Τροχαίας, με την αιτιολογία ότι δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις επιδίκασης αποζημίωσης, σύμφωνα με το άρθρο 105 του ΕισΝΑΚ, αφού τα ελλείμματα δεν ήταν πραγματικά, αλλά εικονικά, οφειλόμενα σε ψευδείς χρεώσεις, με βάση τους συνταχθέντες από τον πολιτικό υπάλληλο της Διεύθυνσης Διαχείρισης Χρηματικού αναληθείς πίνακες και, ως εκ τούτου, δεν στοιχειοθετήθηκε η ύπαρξη αντίστοιχης ζημίας του ενάγοντος Ταμείου. Ο προβληθείς ισχυρισμός του Ταμείου ότι τα ένσημα, στα οποία αναφέρονται τα ως άνω ελλείμματα, είχαν αποδεδειγμένα αποσταλεί από αυτό, απορρίφθηκε ως αόριστος και αναπόδεικτος, με την αιτιολογία ότι το Ταμείο δεν επικαλέστηκε ούτε προσκόμισε συγκεκριμένα αποδεικτικά στοιχεία ως προς την αποστολή των ενσήμων στα εν λόγω Τμήματα. Κατά την αναιρεσιβαλλομένη, το Ταμείο προσκόμισε «μόνο το τελικό ισοζύγιο της όλης διαχείρισης του δραχμικού ενσήμου από την καθιέρωση (1991) μέχρι την κατάργησή του (31.12.2001), σύμφωνα με το οποίο διαπιστώθηκε έλλειμμα, το οποίο ανέρχεται σε 91.286.900 δραχμές και αντιστοιχεί αθροιστικά, κατά τους ισχυρισμούς του, στα ελλείμματα των Α.Τ., και(σημειωτέον ότι, κατά το χρόνο κατάρτισης του εν λόγω ισοζυγίου, ο υπόλογος διαχειριστής του Τμήματος Τροχαίας ... είχε ήδη αποδώσει το ποσό που αντιστοιχούσε στο φερόμενο ως δημιουργηθέν στη διαχείρισή του έλλειμμα)». Η αναιρεσιβαλλομένη δέχθηκε συναφώς ότι «[ό]πως όμως προκύπτει από το από 13.3.2002 τελικό πρακτικό καταμέτρησης αποσυρόμενου δραχμικού ενσήμου της ΕΛ.ΑΣ., ως βάση για την καταμέτρηση ελήφθη υπόψη η τελική συγκεντρωτική κατάσταση κίνησης ενσήμου από υπηρεσίες της ΕΛ.ΑΣ., η οποία είχε εκδοθεί από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματικού του Αρχηγείου της ΕΛ.ΑΣ., με βάση, δηλαδή, τους προαναφερόμενους πλασματικούς πίνακες κίνησης ενσήμων, οι οποίοι δεν αποτυπώνουν, ... σύμφωνα με τα γενόμενα

δεκτά και από το ποινικό δικαστήριο, την πραγματική χρέωση ενσήμων στο Αστυνομικό Τμήμα μόνη η επίκληση από το ενάγον Ταμείο της ως άνω παράνομης δραστηριότητας του , ειδικότερα δε της διενέργειας από αυτόν παράτυπων μετακινήσεων ενσήμων από υπηρεσία σε υπηρεσία εν αγνοία του Ταμείου, χωρίς την απόδειξη, όμως, συγκεκριμένης ζημίας, συνδεόμενης με μη απόδοση του προϊόντος ανάλωσης ενσήμων που πράγματι παραλήφθηκαν σε δεδομένη χρονική στιγμή από τα επίμαχα Τμήματα (.... και), δεν αρκεί, σε κάθε περίπτωση, για τη στοιχειοθέτηση αποζημιωτικής ευθύνης του Ελληνικού Δημοσίου κατά το μέρος αυτό».

23. Το αναιρεσίον Ταμείο επαναφέρει τον ανωτέρω προβληθέντα ενώπιον του Τμήματος και απορριφθέντα σύμφωνα με την προηγούμενη σκέψη ισχυρισμό του προβάλλοντας ότι η αναιρεσιβαλλομένη, κρίνοντας ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις επιδίκασης αποζημίωσης για τα ελλείμματα που διαπιστώθηκαν στο Τμήμα Τροχαίας και στο Αστυνομικό Τμήμα, «πλημμελώς ερμήνευσε άλλως εφάρμοσε το νόμο», καθόσον το προκύψαν έλλειμμα σε βάρος του Τ.Α.ΑΣ., όπως αυτό προκύπτει από το τελικό ισοζύγιο της διαχείρισης του δραχμικού ενσήμου (πρακτικό τελικής καταμέτρησης ενσήμου, ήτοι αποστολής συγκεκριμένου αριθμού ενσήμων στις διαχειρίστριες υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας, συγκεκριμένου ποσού ανάλωσης που περιήλθε στο δικαιούχο Ταμείο, συγκεκριμένου αριθμού επιστροφής μη αναλωθέντος ενσήμου λόγω απόσυρσης του δραχμικού ενσήμου και συγκεκριμένης ποσότητας ενσήμου στην αποθήκη του Ταμείου), είναι πραγματικό για το Ταμείο και οφείλεται σε παράνομες ενέργειες οργάνων της Ελληνικής Αστυνομίας κατά κατάχρηση των υπηρεσιακών τους καθηκόντων. Ισχυρίζεται επιπλέον ότι οι εικονικές χρεώσεις δεν ταυτίζονται με τις ανύπαρκτες αλλά με τις παράτυπες, σε κάθε δε περίπτωση ακόμα και εάν τα ελλείμματα δεν ταυτοποιούνται με εκείνα των ως άνω Τμημάτων της Ελληνικής Αστυνομίας, εξακολουθούν να συνιστούν πραγματικά ελλείμματα στη διαχείριση ενσήμου της Ελληνικής Αστυνομίας, τα οποία προκλήθηκαν από τα όργανα του αναιρεσίβλητου Ελληνικού Δημοσίου.

24. Με το λόγο αυτό δεν πλήττεται η ερμηνεία ή η εφαρμογή από το Τμήμα των επίδικων διατάξεων αλλά η ανέλεγκτη εκτίμηση των αποδείξεων από αυτό καθώς και το αποδεικτικό πόρισμα της αναιρεσιβαλλομένης ότι δεν υπήρξε πραγματική παραλαβή ενσήμου σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή από τα ανωτέρω Τμήματα της Ελληνικής Αστυνομίας και ότι, συνακόλουθα, τα φερόμενα ως ελλείμματα στη διαχείριση ενσήμου αυτών είναι εικονικά και επομένως δεν στοιχειοθετείται ζημία του αναιρεσιόντος Ταμείου. Επομένως, ο λόγος αυτός, που αφορά την εκτίμηση των αποδείξεων, είναι απορριπτέος ως απαραδέκτως προβαλλόμενος κατ' αναίρεση.

25. Σχετικά με το έλλειμμα στη διαχείριση ενσήμου του Αστυνομικού Τμήματος ..., που συνδέεται με το μέρος της αγωγικής αξίωσης του Ταμείου που έγινε δεκτό από το Τμήμα, η αναιρεσιβαλλομένη δέχθηκε τα ακόλουθα: ο , Αστυνόμος Α΄, μετατέθηκε το έτος 1994 στο Τμήμα Αλλοδαπών ..., στο οποίο άσκησε μέχρι το έτος 1997 καθήκοντα υποδιοικητή και, στη συνέχεια, μέχρι το έτος 1998 καθήκοντα διοικητή. Ακολούθως, υπηρέτησε ως διοικητής στο Τμήμα Ασφαλείας ... μέχρι το Μάιο του 2000 , οπότε μετατέθηκε στο Αστυνομικό Τμήμα, όπου άσκησε καθήκοντα διοικητή. Με αυτή του την ιδιότητα, ο ανωτέρω, αν και ήταν υπεύθυνος για τη διαχείριση των ενσήμων της ΕΛ.ΑΣ., που είχαν χρεωθεί στις προαναφερόμενες υπηρεσίες αυτής, μετά δε τον Απρίλιο του 1999, και για την απευθείας κατάθεση του προϊόντος ανάλωσής τους κάθε μήνα σε ειδικό λογαριασμό του Τ.Α.ΑΣ. στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, άρχισε από το Σεπτέμβριο του 1997 να μην αποδίδει, όπως είχε υποχρέωση, το σύνολο των χρηματικών ποσών που εισέπραττε από τη διάθεση των ενσήμων σε πολίτες, αλλά να ιδιοποιείται παράνομα το μεγαλύτερο μέρος αυτών. Την παράνομη αυτή δραστηριότητά του συνέχισε μέχρι τις 29.9.2000, προκαλώντας με αυτόν τον τρόπο έλλειμμα στη διαχείριση του ενσήμου της ΕΛ.ΑΣ., συνολικού ποσού 54.366.000 δραχμών, το οποίο διαπιστώθηκε μετά από έκτακτη οικονομική επιθεώρηση που διενεργήθηκε το Νοέμβριο του 2000, κατόπιν σχετικής διαταγής της Διεύθυνσης Οικονομικής Επιθεώρησης του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας. Προκειμένου δε να μην αποκαλυφθούν οι ως άνω παράνομες ενέργειές του, έπεισε τον πολιτικό υπάλληλο της Διεύθυνσης Διαχείρισης Χρηματικού του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης , να προβαίνει σε εικονικές αποχρεώσεις των ενσήμων που ο ως άνω διαχειριστής είχε διαθέσει και των οποίων την αξία είχε ιδιοποιηθεί και περαιτέρω στην εικονική χρέωσή τους σε άλλες υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας. Ειδικότερα, ο εν λόγω πολιτικός υπάλληλος, εκμεταλλευόμενος το γεγονός ότι κατά τη χρονική εκείνη περίοδο δεν συντάσσονταν από τα αστυνομικά τμήματα που διαχειρίζονταν ένσημα της ΕΛ.ΑΣ. έγγραφα παραλαβής ενσήμων, ούτε μηνιαίες αναφορές ανάλωσης αυτών, συνέταξε και απέστειλε, μέσω της Διεύθυνσης Πληροφορικής του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, συνολικά είκοσι πέντε πίνακες διακίνησης ενσήμων από τις 9.1.1999 έως 13.10.2000, στους οποίους εμφάνιζε ψευδώς ότι τα αναφερόμενα σε αυτούς ένσημα του Τ.Α.ΑΣ. που ο είχε διαθέσει και το προϊόν ανάλωσης των οποίων είχε ιδιοποιηθεί ο ίδιος, είχαν χρεωθεί στο Αστυνομικό Τμήμα ... και στο Τμήμα Τροχαίας Μετά δε την ανακάλυψη από τους οικείους διαχειριστές των ανωτέρω υπηρεσιών της αδικαιολόγητης χρέωσής τους με ένσημα που δεν είχαν λάβει και κατόπιν των συνεχών αιτήσεών τους για άμεση αποχρέωσή τους, αναγκάστηκε να χρεώσει τα ένσημα αυτά, με το /29.9.2000 έγγραφό του, στη διαχείριση του Αστυνομικού Τμήματος ..., της οποίας ο , ως

διοικητής, ήταν υπεύθυνος ήδη από το Μάιο του 2000. Τα προαναφερόμενα πραγματικά περιστατικά και ειδικότερα οι ενέργειες του ως άνω υπολόγου που προκάλεσαν το παραπάνω έλλειμμα, καθώς και οι εικονικές χρεώσεις και αποχρεώσεις που έγιναν στη συνέχεια από τον πολιτικό υπάλληλο για την απόκρυψή του, ομολογήθηκαν τόσο από τον τελευταίο στην από 14.11.2000 προανακριτική κατάθεσή του, όσο και από τον κατά την απολογία του στο πλαίσιο αφενός της ένορκης διοικητικής εξέτασης που διενεργήθηκε από την υπηρεσία του για τη διερεύνηση και τον καταλογισμό πειθαρχικής ευθύνης σε βάρος του, αφετέρου της τακτικής ανάκρισης που διενεργήθηκε για την απόδοση ποινικών ευθυνών μετά την ανωτέρω έκτακτη οικονομική επιθεώρηση. Εξ άλλου, ο , προς αναπλήρωση μέρους του εν λόγω ελλείμματος, που διαπιστώθηκε στη διαχείρισή του μετά τη διενεργηθείσα οικονομική επιθεώρηση, κατέθεσε τμηματικά, από 17.11.2000 έως 4.12.2000, στο λογαριασμό ενσήμων ΕΛ.ΑΣ. του Τ.Α.ΑΣ. στην ... Τράπεζα της Ελλάδας το συνολικό ποσό των 27.060.000 δραχμών, αναγράφοντας επί των οικείων γραμματίων κατάθεσης «καταθέτης Α.Τ. ... - ανάλωση ενσήμων».

26. Για τις ανωτέρω παράνομες ενέργειές του, με την .../2012 απόφαση του Β' Πενταμελούς Εφετείου Κακουργημάτων Αθηνών, ο καταδικάστηκε τελεσίδικα σε πολυετή κάθειρξη ως ένοχος διάπραξης κατ' εξακολούθηση των αδικημάτων της υπεξαίρεσης στην υπηρεσία και της απιστίας σχετικά με την υπηρεσία, από τις οποίες το όφελος που προσπόρισε στον εαυτό του και η αντίστοιχη ζημία που προκάλεσε στο Ελληνικό Δημόσιο (ύψους 54.366.000 δραχμών), υπερβαίνει το ποσό των 50.000.000 δραχμών, καθώς και της ηθικής αυτουργίας σε ψευδή βεβαίωση, από μέρους του , με σκοπό τη συγκάλυψη των δύο πρώτων πράξεων.

27. Με την 3481/2012 απόφαση του V Τμήματος, έγινε εν μέρει δεκτή η από 20.10.2003 έφεση του κατά της απόφασης της Διεύθυνσης Οικονομικών του Αρχηγείου της ΕΛ.ΑΣ., με την οποία είχε καταλογιστεί συνολικά σε βάρος του το ποσό των 162.436,02 ευρώ, μέρος του οποίου, ανερχόμενο σε 159.548,06 ευρώ ή 54.366.000. δραχμές, αντιστοιχούσε στο διαπιστωθέν και αποδιδόμενο σε αυτόν έλλειμμα στη διαχείριση ενσήμου του Αστυνομικού Τμήματος ... και περιορίστηκε το ποσό του καταλογισμού σε 80.135,01 ευρώ, αφού αφαιρέθηκε από το συνολικό ποσό του καταλογισμού το ποσό των 27.060.000 δραχμών ή 79.413,05 ευρώ, που αυτός είχε καταβάλει προς αναπλήρωση μέρους του εν λόγω ελλείμματος στον τραπεζικό λογαριασμό του Ταμείου. Εξάλλου, με την 3482/2012 απόφαση του V Τμήματος, απορρίφθηκε ως ουσία αβάσιμη η, με βάση τις διατάξεις του αδικαιολόγητου πλουτισμού, από 8.11.2003 αγωγή του ως άνω υπολόγου κατά του Τ.Α.ΑΣ., με την αιτιολογία ότι η καταβολή από αυτόν του ως άνω ποσού των 27.060.000. δραχμών υπέρ του εν λόγω Ταμείου προς αναπλήρωση μέρους του ανωτέρω ελλείμματος δεν

ήταν αχρεώστητη, αφού αποδείχθηκε ότι το μεν έλλειμμα, που διαπιστώθηκε στη διαχείριση ενσήμων του Αστυνομικού Τμήματος ... κατά το χρόνο που ο ανωτέρω υπηρετούσε σ' αυτό ως διοικητής, ήταν πραγματικό και όχι εικονικό, οφειλόμενο στην παράνομη ιδιοποίηση από τον ίδιο των ποσών που είχε εισπράξει από τη διάθεση των ενσήμων του Τ.Α.ΑΣ., τα οποία είχαν πράγματι χρεωθεί από το Σεπτέμβριο του 1997 έως τις 29.9.2000 στις διαχειρίσεις των αστυνομικών υπηρεσιών, στις οποίες ως διοικητής ήταν υπεύθυνος, οι δε εικονικές χρεώσεις-αποχρεώσεις ενσήμων σε διάφορα αστυνομικά τμήματα έγιναν με σκοπό την απόκρυψη του εν λόγω ελλείμματος.

28. Ενόψει των ανωτέρω, με την αναιρεσιβαλλομένη κρίθηκε ότι το ενάγον Ταμείο ζημιώθηκε λόγω μη αποδόσεως του αντιτίμου ενσήμου ύψους 80.135,01. ευρώ, ότι η ζημία προκλήθηκε από παράνομες ενέργειες οργάνων της Ελληνικής Αστυνομίας και συγκεκριμένα από την παράνομη ιδιοποίηση από τον των ποσών που είχε εισπράξει από τη διάθεση των ενσήμων, τα οποία είχαν πράγματι χρεωθεί από το Σεπτέμβριο του 1997 έως τις 29.9.2000 στις διαχειρίσεις των αστυνομικών υπηρεσιών, στις οποίες ως διοικητής ήταν υπεύθυνος, καθώς και στη συγκάλυψη, περαιτέρω, της παράνομης αυτής δραστηριότητάς του από το συνεργό του πολιτικό υπάλληλο της Διεύθυνσης Διαχείρισης Χρηματικού , με εικονικές χρεώσεις και αποχρεώσεις ενσήμων σε διάφορα αστυνομικά τμήματα, οι οποίες κατέληξαν τελικά στη μεταφορά του ελλείμματος στη διαχείριση του Αστυνομικού Τμήματος ..., ότι οι παράνομες ενέργειες των ανωτέρω οργάνων της Ελληνικής Αστυνομίας έλαβαν χώρα κατά κατάχρηση των υπηρεσιακών και διαχειριστικών καθηκόντων που τους είχαν ανατεθεί και τελούν σε εσωτερική αιτιώδη συνάφεια προς την εκτέλεση της υπηρεσίας τους, ότι η ως άνω παράνομη συμπεριφορά ήταν πρόσφορη να προκαλέσει και πράγματι προκάλεσε τη ζημία του Ταμείου ως προς το ανωτέρω ποσό και, επομένως, στοιχειοθετείται ευθύνη του Ελληνικού Δημοσίου για την αποκατάστασή της.

29. Με τις ανωτέρω παραδοχές το δικάσαν Τμήμα ορθά ερμήνευσε και εφήρμοσε το νόμο διαλαμβάνοντας πλήρη, σαφή και ειδική αιτιολογία ως προς τις απαιτούμενες από το άρθρο 105 του ΕισΝΑΚ προϋποθέσεις για τη θεμελίωση της αποζημιωτικής ευθύνης του Δημοσίου και συγκεκριμένα ως προς τη συνάφεια των παράνομων ενεργειών των οργάνων της Ελληνικής Αστυνομίας με τα καθήκοντά τους και ως προς την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της συμπεριφοράς τους και της προκληθείσας στο ενάγον Ταμείο ζημίας. Επομένως, ο σχετικός λόγος αναιρέσεως που προβάλλεται από το Ελληνικό Δημόσιο (σκέψη 8 υπό στοιχείο β') είναι απορριπτέος. Ειδικότερα, το σκέλος του λόγου αυτού με το οποίο προβάλλεται ότι εσφαλμένως κρίθηκε ότι το Ελληνικό Δημόσιο υπέχει αποζημιωτική ευθύνη, διότι, σε κάθε περίπτωση, οι τυχόν παράνομες

πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων του έλαβαν χώρα εκτός του κύκλου των υπηρεσιακών τους καθηκόντων, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, αφού, όπως έγινε δεκτό ανωτέρω (σκέψη 10), η αποζημιωτική ευθύνη του Δημοσίου γεννάται και στην περίπτωση που η παράνομη συμπεριφορά των οργάνων του λαμβάνει χώρα κατά κατάχρηση της ανατεθειμένης σ' αυτά υπηρεσίας ήτοι καθ' υπέρβαση των καθηκόντων τους ή επ' ευκαιρία ή με αφορμή την υπηρεσία αυτή, αλλά κατά παράβαση των διαταγών ή εντολών που τους έχουν δοθεί, εφόσον τελεί σε συνάφεια με τη δημόσια υπηρεσία. Τούτο δε συντρέχει και στη συγκεκριμένη περίπτωση, καθόσον τα προαναφερόμενα πρόσωπα, καταχρώμενα των καθηκόντων που τους είχαν ανατεθεί, ο μὲν ως διαχειριστής του ενσήμου στη Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματικού της Ελληνικής Αστυνομίας, ο δε ως Διοικητής και υπεύθυνος για τη διαχείριση του ενσήμου στα αστυνομικά τμήματα που υπηρέτησε, προέβησαν στις αναλυτικά αναφερόμενες στην αναιρεσιβαλλομένη πράξεις (σκέψεις 18 και 25) οι οποίες βρίσκονται εντός του πλαισίου της υπηρεσιακής ευθύνης τους και τελούν σε εσωτερική αιτιώδη συνάφεια με τα καθήκοντα δημόσιας εξουσίας που τους είχαν ανατεθεί από το Ελληνικό Δημόσιο. Εξ άλλου η κρίση του Τμήματος ότι οι ως άνω παράνομες πράξεις τελούν σε αιτιώδη συνάφεια με τη ζημία του Ταμείου, υπό την έννοια ότι πράγματι προκάλεσαν την επέλευση αυτής αποτελεί κρίση περί τα πράγματα, η οποία δεν ελέγχεται αναιρετικώς και, επομένως, το δεύτερο σκέλος του ως άνω λόγου αναιρέσεως προβάλλεται απαραδέκτως.

30. Με τον τελευταίο λόγο αναιρέσεως (σκέψη 8, υπό στοιχείο γ') το Ελληνικό Δημόσιο προβάλλει ότι εσφαλμένα έγινε δεκτό με την αναιρεσιβαλλομένη -απορριπτομένου του προβληθέντος με το υπόμνημα σχετικού ισχυρισμού του- ότι η πενταετής παραγραφή της αξίωσης του Ταμείου άρχισε από το τέλος του έτους 2000, οπότε, κατόπιν διενέργειας έκτακτης οικονομικής επιθεώρησης στη διαχείριση του Α.Τ. ..., διαπιστώθηκε το πρώτον η ύπαρξη του εν λόγω ελλείμματος και έλαβε γνώση της αντίστοιχης ζημίας του το ενάγον Ταμείο, καθόσον το ενάγον Ταμείο γνώριζε ήδη από το έτος 1996 την ύπαρξη ζημίας, όπως συνομολογούσε με την αγωγή του.

31. Από την επισκόπηση του δικογράφου της αγωγής, όπου αναφέρεται «... Το Ταμείο μας ... διαπίστωνε από το έτος 1995 και εντεύθεν παρελκύσεις ως προς τη μη ορθή και κανονική συμμόρφωση με τα διατασσόμενα στις εγκυκλίους διαταγές και οδηγίες με αναφορές δε προς τις Δ.Δ.Χ. (Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματικού και Δ/ση Οικονομικών του Υ.Δ.Τ.) επισήμαινε αυτά και επιστούσε την προσοχή των υπεύθυνων Διοικητών και αρμοδίων Διαχειριστών προς πλήρη συμμόρφωση με τα διατασσόμενα για την πρόληψη και αποτροπή οικονομικών αταξιών και ατασθαλιών ...», δεν προκύπτει προδήλως ότι το τότε ενάγον Ταμείο

ομολογεί, όπως εσφαλμένως υπολαμβάνει το Ελληνικό Δημόσιο, ότι τούτο γνώριζε από το έτος 1995 τις επιζήμιες συνέπειες από τη μη συμμόρφωση των οργάνων της Ελληνικής Αστυνομίας στις οδηγίες και εγκυκλίους, ενώ περαιτέρω η μη συμμόρφωση με τις σχετικές οδηγίες δεν συνδέεται αναγκαίως και με την πρόκληση συγκεκριμένης ζημίας για το Ταμείο. Επομένως ο ως άνω λόγος αναιρέσεως, με τον οποίο, σημειωτέον, δεν αμφισβητείται, η νομική κρίση της προσβαλλόμενης απόφασης ότι η «γνώση» της ζημίας είναι το αφετήριο γεγονός της πενταετούς παραγραφής, πρέπει να απορριφθεί.

32. Κατ' ακολουθίαν αυτών που προηγουμένως κρίθηκαν και απορριπτομένων όλων των προβαλλόμενων λόγων αναιρέσεως κατά τα ανωτέρω, οι ένδικες αιτήσεις πρέπει ν' απορριφθούν στο σύνολό τους.

Για τους λόγους αυτούς

Συνεκδικάζει τις από 6.3.2013 και 7.3.2013 αιτήσεις αναίρεσης του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Πρόνοιας Απασχολούμενων στα Σώματα Ασφαλείας» και του Ελληνικού Δημοσίου, αντίστοιχα, κατά της 3483/2012 απόφασης του V Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Και

Απορρίπτει τις αιτήσεις.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στην Αθήνα, στις 5 Απριλίου 2017.

Ο ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΜΑΣ

BIRGINIA ΣΚΕΥΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στις 7 Νοεμβρίου 2018.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΝΔΡΟΝΙΚΗ ΘΕΟΤΟΚΑΤΟΥ

ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ